

Verkiezingsprogramma 2019-2023

CDA Hoogheemraadschap
De Stichtse Rijnlanden(HDSR)

*Voor een land dat we door willen geven
In een tijd dat we niet om het klimaat heen kunnen !!*

CDA

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Veilig water	7
3. Schoon water	8
4. Voldoende water	9
5. Duurzaamheid	11
6. Betaalbaarheid en organisatie	13
7. Onze kandidatenlijst CDA-HDSR verkiezingen 2019	14

1. Inleiding

Het waterschap is Nederlands oudste vorm van bestuur. De noodzaak van samenwerking stond eeuwenlang voorop. Zonder samenwerking houdt niemand droge voeten in de Nederlandse waterdelta. Natuur, landbouw, recreatie en bewoning vragen steeds meer ruimte en het veranderende klimaat eist ondertussen ook meer ruimte voor water. Deze uitdagingen vragen meer dan ooit om samenwerking tussen inwoners, maatschappelijke verbanden en de overheden. Niet morgen, maar vandaag!

We hebben een goed draaiende economie onder de zeespiegel. Goed waterbeheer door de functionele overheid waterschap is daarbij cruciaal. Daarom zetten CDA-bestuurders zich meer dan ooit in voor goed waterbeheer.

Water is essentieel voor leven. Voor inwoners, ondernemers, maar ook voor de flora en fauna die in onze regio's zo mooi is. Voor de toekomst van onze kinderen en de wereld waarin zij leven, voelt het CDA verantwoordelijkheid voor een goede waterbalans. Niet te veel water, waardoor we natte voeten krijgen, maar ook niet te weinig, waardoor droogte schade kan geven. Daarnaast is het van belang dat het water schoon is. Niet alleen voor het waterleven op zich, maar ook voor ons drinkwater en het verbouwen van voedsel.

Het vergroten van het waterbewustzijn bij burgers en bedrijven vindt het CDA in deze tijd van voortschrijdende klimaatontwikkeling van groot belang.

Waterschap is de samenleving(SAMEN)

Het waterschap HDSR staat midden in de samenleving en richt zich niet alleen op haar kerntaken, zoals veiligheid, voldoende en schoon water. Het CDA binnen HDSR streeft naar permanente verduurzaming bij de uitoefening van deze kerntaken. Het waterschap past dat toe in het eigen handelen, heldere uitgangspunten voor de uitvoering van deze kerntaken, zoals duurzaam GWW(Grond Weg- en Waterbouw), energiebesparing en grondstoffenterugwinning. De realisatie en de inrichting van deze taken gaat in samenspraak met de omgeving: gemeenten, burgers, recreanten, agrariërs en omwonenden. Het CDA werkt goed samen met alle andere CDA-bestuurders in gemeenten, provincies, rijksoverheid en Europa. Het CDA binnen HDSR ziet voor de komende periode veel gezamenlijke opgaven voor Provincie, Gemeenten en Waterschap.

Tot de kerntaken behoort ook verantwoordelijkheid nemen in het terugdringen van de gevolgen van de klimaatverandering en bodemdaling. Denk hierbij aan meer en extreme neerslag, periodes van droogte, storm, opwarming van de aarde, maar ook veenoxidatie en het winnen van grondstoffen. Meer dan voorheen is samenwerking en afstemming met gemeenten, provincies, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers absoluut noodzakelijk om de vraagstukken integraal op te pakken en maatregelen inzichtelijk en uitvoerbaar te maken.

Het CDA vindt het belangrijk dat de waterschappen open in de samenleving staan. Wij willen een waterschap dat ruimte geeft aan de deskundigheid en betrokkenheid van inwoners en dat gebruik maakt van de innovatieve kennis van bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennis-instellingen. Een waterschap dat effectief en efficiënt samenwerkt met andere overheden.

Bereikte resultaten

Deze ambities zijn niet nieuw. Ook de afgelopen periode heeft het waterschap met het CDA in het Dagelijks- en Algemeen Bestuur resultaten geboekt. Maar de urgentie wordt groter, de effecten van klimaatontwikkeling doen zich direct voelen in het werk van alledag. Extreem weer (wateroverlast en droogte) manifesteren zich in 2018 in een omvang die voorspeld was voor 2050.

In de afgelopen periode boekten we de volgende resultaten:

- Kockengen. Na de grote wateroverlast van 2014 zijn in overleg met bewoners en organisaties, maatregelen getroffen. Ook is via een gebiedsproces een watergebiedsplan gereed om de polder Klimaatbestendig en robuust in te richten. Kockengen was een kwetsbare plek, maar er zijn er meer. Die zijn door het waterschap in de afgelopen jaren in kaart gebracht. Zoals dat ook was opgenomen in het CDA-verkiezingsprogramma 2015. Op dit moment maken alle gemeenten in ons gebied “stresstesten” om de kwetsbare plaatsen in beeld te brengen.
- Het waterschap stelt regels wat wel en niet mag in het water. Dit heet de Keur. Deze wordt geheel vernieuwd waarbij het “Nee-tenzij-principe” is vervangen door het “Ja-mits-principe”.
- De komende 10-15 jaar wordt de Lekdijk langs de Nederrijn en Lek versterkt. In een open proces met de bewoners die daar wonen en de gemeenten in dat gebied worden de werkzaamheden voorbereid, waarbij ook kansen voor verbeteren van verkeersveiligheid, natuur en recreatie(bijv. Salmsteke) vanaf het begin worden meegenomen.
- De nieuwbouw van de Rioolzuiveringsinstallatie in de stad Utrecht, die de helft van al het afvalwater uit ons werkgebied reinigt, is in 2019 geheel gereed. Met de moderne NEREDA-technologie heeft HDSR een energie-efficiënt systeem en zijn we voorbereid op mogelijkheden om grondstoffen te kunnen terugwinnen.
- Bij de Rioolzuiveringsinstallatie van De Bilt, is een zonnepark van ca 1000 zonnecellen aangelegd en ook op alle daken van de meeste van de 17 RWZI's worden zonnecellen gelegd om zoveel mogelijk eigen energie op te wekken. Dit is nog maar een begin om onze energie-ambitie waar te maken.
- HDSR heeft z'n verantwoordelijkheid genomen om daadwerkelijk stappen te zetten om de bodemdaling in het westelijk weenweidegebied te remmen. In de polders Spengen en Lange Weide zijn pilots gestart en er volgt nog meer om CO2 uitstoot terug te brengen en het waterbeheer op termijn beheersbaar en betaalbaar te houden.
- Het CDA heeft zich hard gemaakt voor recreatief gebruik van de waterschapseigendommen. Indien mogelijk is dat bij projecten toegepast. Mooi voorbeeld is de uitkijktoren de Wierickewachter in driebruggen.
- Ondanks de grote opgaven is het bestuur van HDSR er in geslaagd om een beheersbare lastenontwikkeling te realiseren voor burgers en bedrijven.

Kernwaarden en onze vier beloften

Het CDA ontleent zijn kernbegrippen: gerechtigheid, solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid en rentmeesterschap aan de christelijke normen en waarden. Deze zijn de basis voor het handelen van de CDA-fractie in het waterschapsbestuur. Vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur, cultuur en mensen. Goed waterbeheer is in de visie van het CDA het resultaat van een goede belangenafweging en daarmee een wezenlijk onderdeel van de politieke besluitvorming in ons land. Daarom doen we vier beloften:

1. Niet morgen, maar vandaag beginnen met de uitdagingen vanuit de klimaatverandering.

Waterschappen zijn dé partner van het kabinet als het gaat om actie te ondernemen om de gevolgen van de klimaatontwikkeling te beperken. Dit gaat over klimaatbewuste inrichting van stad en land (veiligheid en overlast), circulaire economie (we beschouwen afval als een nieuwe grondstof) en energietransitie (opwekken van eigen energiebehoefte):

- We zien dat de klimaatverandering sneller gaat dan verwacht. Het CDA vindt dat waterschappen samen met gemeenten hierin het voortouw moeten nemen om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. De stresstesten zijn daarin de eerste stap.

- Vanuit rentmeesterschap voor onze aarde is het belangrijk om goed om te gaan met de grondstoffen die we uit de bodem halen. Deze grondstoffen raken uitgeput. Het CDA wil vanuit dit perspectief grondstoffen die nu verloren gaan terugwinnen en het gebruik daarvan verminderen. De zuiveringstaak leent zich daar goed voor.
- Het CDA streeft ernaar om HDSR zo snel als mogelijk is energieneutraal te maken.

2. Waterschappen heffen direct belasting bij burgers en bedrijven, daarom wil het CDA zorgvuldig omgaan met waterschapsbelastingen.

Het CDA blijft staan voor efficiënte en effectieve uitvoering van waterschapstaken en zorgvuldig omgaan met gemeenschapsmiddelen. Dat betekent dat de lasten voor burgers en bedrijven niet worden verhoogd. Uitsluitend inflatie wordt door indexering verwerkt in de tarieven voor bestaande taken. Zo houden we de tarieven zo laag als mogelijk. Het CDA kiest bij nieuwe opgaven voor de juist balans tussen noodzakelijke opgaven in deze tijd van klimaatontwikkeling en lastendruk. Mochten nieuwe uitgaven noodzakelijk zijn, hanteert het CDA het beginsel van geleidelijke ontwikkeling.

3. De eeuwenoude noodzaak tot samenwerken tussen samenleving, natuur, landbouw, stad, recreatie en bewoning blijft.

Het waterschap stelt zich duidelijk en zichtbaar op in de samenleving. De tijd dat het waterschap in de luwte kon opereren is voorbij. Waterschappen moeten daarom zelfbewust de taken in het waterbeheer oppakken.

Samenwerking met alle relevante partners is cruciaal. Zolang de focus gericht is op de lange termijn durven we daarbij ook naar onconventionele vormen van samenwerking te kijken. De focus van het waterschap ligt op de stad en het platteland. Alle functies wonen, werken en natuur krijgen het water(peil) dat daarbij past. Ook het genieten van het water door recreatieve mogelijkheden in, op en rondom het water wil het CDA bevorderen. Het is de wens van het CDA dat op veel meer plaatsen dan nu het geval is gezwommen moet kunnen worden. Het is dus niet of-of, maar en-en. In dat kader wil het CDA de kennis en kunde voor waterbeheer in het stedelijk gebied verstevigen.

Het CDA hecht aan het culturele water-erfgoed in het beheersgebied. Het jaar 2022 is in dat kader een belangrijk jaar, omdat dan herdacht en gevierd wordt dat in Utrecht en omgeving 900 jaar geleden het georganiseerde waterbeheer z'n aanvang nam door de afdamming van de Neder-Rijn bij Wijk bij Duurstede. Het CDA wil in dat jaar het cultureel watererfgoed tonen en daarmee vanuit het verleden het waterbewustzijn van de utrechtse burgers bevorderen gericht op toekomstige watervraagstukken.

4. De bestuursstijl van het waterschap is open en naar buiten gericht.

Het CDA werkt vanuit het mensbeeld dat wat goed is voor de ander, ook goed is voor jezelf. Dat betekent voor het waterschapswerk dat zij altijd in samenspraak met betrokkenen en de omgeving haar taak wil invullen en veranderingen aan wil gaan. Bijvoorbeeld door als waterschap de waterveiligheidsopgave te schetsen en de ruimtelijke inpassing vervolgens met de omgeving te ontwerpen. Communicatie met direct betrokkenen vinden we als CDA belangrijk, maar ook naar onze inwoners, bedrijven en het onderwijs. Medewerkers en bestuurders van het waterschap zijn ambassadeurs van het waterschapswerk. Zij dragen uit wat het waterschap doet, waar wij voor staan en wat de doelen zijn.

Het CDA wil dat het waterschap samen met de omgeving haar taak oppakt. Alleen dan kun je rekening houden met de karakteristieken van het gebied. Veranderingen moeten zo

worden aangepakt dat die zich verbinden met de waarden van de regio. Ieder gebied heeft zijn eigen waarden.

Daar waar burgers taken zelf kunnen oppakken, wil het CDA dat stimuleren vanuit het zelforganiserend vermogen van de samenleving. Ontzorgen is niet altijd goed. Participatie en initiatieven gaan we stimuleren en faciliteren. Voor HDSR is de stimuleringsregeling Blauwe Burgerdiensten een goed voorbeeld.

Water over de grens

Water trekt zich niets aan van landsgrenzen en Nederland heeft als benedenstrooms gelegen land bij uitstek belang bij een aanpak van waterproblemen op het niveau van grensoverschrijdende stroomgebieden. Regionaal waterbeheer vraagt dan ook nadrukkelijk om grensoverschrijdende afstemming en samenwerking.

De toenemende perioden van droogte en watertekorten vragen om nieuwe oplossingen en een gebiedsgerichte aanpak op stroomgebiedsniveau, waarbij de grens geen belemmerende factor mag zijn. Europese samenwerking is van belang. Het realiseren van de waterkwaliteitsdoelstellingen volgens de Europese Kader Richtlijn Water(KRW) in alle landen is tot wederzijds voordeel.

Internationale samenwerking

De waterschappen delen de eigen kennis en expertise ook met andere landen om het waterbeheer aldaar te verbeteren. HDSR neemt ook daarbij z'n verantwoordelijkheid, maar steeds op verzoek in het kader van de samenwerking in de "Dutch Water Authorities". De waterschappen leren hier ook zelf van en vergroten zo de eigen innovatiekracht. Voor medewerkers is het een kans om in een andere context nieuwe ideeën en ervaringen op te doen, waar het eigen waterschap weer van profiteert. Het maakt het Waterschap ook tot een aantrekkelijke werkgever, zeker voor jonge mensen.

2. Veilig water

Het waterschap werkt aan veiligheid. Het voorkomen en beperken van de gevolgen van overstromingen en wateroverlast is een belangrijke taak. Het CDA vindt dat de komende jaren de focus van 'kosten wat het kost voorkomen van overstromingen' meer moet verschuiven, daar waar dat kan, naar het opvangen van de gevolgen ervan. Van alleen maar investeren in dijkverzwaringen naar een meer natuurlijke inrichting van het landschap waarin water kan worden vastgehouden of zonder grote gevolgen kan overlopen. Dit uiteraard in goede afstemming met betrokkenen.

Het CDA wil werken aan een veerkrachtig watersysteem dat de gevolgen van klimaatverandering, zeespiegelstijging en bodemdaling aan kan. We beheren onze primaire kering goed om ons beheergebied blijvend en duurzaam te beschermen tegen overstromingen. Hierbij is het Deltaprogramma Waterveiligheid uitgangspunt. Vanuit deze visie wordt ook het grote project "Sterke Lekdijk" vormgegeven. Deze zuidelijke grens van ons beheersgebied is van groot belang voor de veiligheid van geheel West-Nederland.

Bij het uitvoeren van het oevers- en kaden programma willen we de Kaderrichtlijn Water-inrichtingsmaatregelen en het recreatief medegebruik ten volle benutten met als voorwaarde dat iedere betrokken partij haar eigen financiële verantwoordelijkheid neemt. Bewustwording dat we in een delta leven, grote delen van Nederland liggen onder zeeniveau, is van belang. We leven wel in de veiligste delta ter wereld.

In het kader van waterveiligheid heeft versterking van onze dijken prioriteit. Veiligheid voor mensen en dieren die achter de dijk wonen en leven. Veilige dijken zijn ook van groot belang voor de economie. Dijkversterking in combinatie met meer ruimte voor water en het benutten van meekoppelkansen voor andere functies in de betreffende gebieden zoals wonen, recreatie en natuur. Het CDA wil de bewoners optimaal betrekken bij de inrichting van het gebied. De dijk is van ons allemaal! Naast een sterke dijk, mag de Lekdijk ook een "knappe dijk" worden.

Dit betekent concreet:

- Het waterschap werkt actief aan het waterbewustzijn van burgers en bedrijven. Effectieve communicatie bij de uitvoering van projecten kan daar aan bijdragen.
- Bij het oevers-en kaden programma worden natuurvriendelijke oevers en vispassages indien gewenst toegepast. Mogelijkheden voor recreatief medegebruik, zoals wandelpaden en kano-aanlegplaatsen benut.
- De watersystemen worden kosteneffectief, robuust, veerkrachtig, klimaatbestendig en ecologisch verantwoord ingericht.
- Bij het ontwikkelen en uitvoeren van plannen voor waterbergingen worden zoveel mogelijk goede landbouwgrond ontzien, inzetten van "Blauwe Waterdiensten" door grondeigenaren heeft de voorkeur van het CDA.
- Maximaal inzetten op innovatieve technieken bij dijkversterking.
- Het CDA vindt dat op basis van de nieuwe neerslagverwachtingen de capaciteit van de uitwaterende gemalen daarop moet worden aangepast.
- Het CDA wil verder investeren in het vasthouden van water in de hoger gelegen gebieden. Dit kan door het verdergaand meanderen van rivieren en beken en het creëren van voldoende berging van water. Ook dijken van de rivieren, kanalen en waterpartijen in stedelijk gebied zullen hiertoe verder moeten worden aangepast. Een aandachtspunt is ook het op diepte houden van de watergangen voor een goede afvoer van het water en waterkwaliteit.
- Het CDA vindt het van groot belang dat de calamiteitenprogramma's en -scenario's voor waterveiligheid en wateroverlast door de verschillende overheden up-to-date worden gehouden en dat er regelmatig wordt geoefend.

3. Schoon water

Schoon oppervlaktewater is van belang voor bewoners in de stad, voor land- en tuinbouw en voor planten en dieren. Het CDA wil een gezond leefmilieu en zet daarom in op een verdere verbetering van de waterkwaliteit, met de nadruk op preventie.

Het waterschap zorgt voor een goede waterkwaliteit en zuivert daartoe dagelijks het afvalwater van huishoudens en bedrijven in het beheergebied. Het doel is om de kwaliteit van het oppervlaktewater op peil te houden door goed gezuiverd water uit de RWZI's te lozen en tegelijkertijd de kosten van het verwerken van het afvalwater voor de burger verder te verlagen. Een Efficiënte, moderne bedrijfsvoering maakt dat mogelijk.

Uitdaging voor de komende jaren is het sluiten van kringlopen in de waterketen en het (terug) winnen van energie en grondstoffen uit het afvalwater, evenals het verminderen van de hoeveelheid slib. Daartoe werkt het waterschap samen met anderen aan innovatieve technieken. Duurzaamheid en doelmatigheid gaan hierbij hand in hand. 'Nieuwe' verontreinigingen, zoals medicijnresten, microplastics en resistente bacteriën staan de komende jaren hoog op de agenda. Voorkomen moet worden dat deze stoffen via het afvalwater in het oppervlaktewater terecht komen. Hiertoe wordt ook in Europees verband samengewerkt. Daarnaast verkennen waterschappen de mogelijkheden om met nageschakelde technieken op de zuivering medicijnresten en andere ongewenste stoffen te verwijderen.

Kortom: Het CDA wil dat de waterschappen blijven werken aan natuurlijk en ecologisch gezond water. Het is in ieders belang dat planten en dieren in het water kunnen blijven leven. We vinden het daarom belangrijk om watergangen, duurzaam in te richten en zo mogelijk natuurvriendelijke oevers en vispassages aan te leggen. Dit zorgt, behalve voor meer waterberging, voor een grotere variatie aan flora en fauna, gezonde populaties en een gezonder milieu. Daar kunnen bewoners en recreanten vervolgens van genieten. Het is de wens van het CDA dat op zoveel mogelijk plaatsen veilig gezwommen kan worden.

Dit betekent concreet:

- Samen met gemeenten wordt gewerkt aan een betere afstemming tussen de riolering- en zuiveringstaak. Vanuit waterkwaliteit is het voorkomen van overstorten een belangrijk aandachtspunt. (Winnet)
- Daar waar nog gemengde rioolstelsels liggen worden gemeenten en burgers gestimuleerd om schoon regenwater af te koppelen en niet langer af te voeren naar de rioolwaterzuivering. Dit is mede van belang met het oog op de frequenter en heviger buien ten gevolge van klimaatverandering.
- Een bronanpak ontwikkelen om medicijnresten, microplastics en resistente bacteriën uit het oppervlaktewater te houden en zonodig verwijderen op onze RWZI's.
- Het (terug) winnen van energie en grondstoffen uit het afvalwater.
- Met de agrarische sector werkt het waterschap samen om de emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater te voorkomen.
- In stedelijk gebied worden terreinbeheerders en bewoners door het waterschap gestimuleerd om chemievrij onkruidbeheer toe te passen.

4. *Voldoende water*

Het CDA zet zich in voor een zorgvuldig gebruik van water door iedereen. Maatregelen om water vast te houden zijn nodig, evenals het stimuleren van innovaties van watertoediening en hergebruik van water om verspilling tegen te gaan. Ook het benutten van wateropslag in de bodem en meer ruimte voor water, om zo ook in het kader van de effecten van klimaatontwikkeling, meer ruimte te hebben voor opvang bij heftige buien.

Het waterschap moet zich inzetten voor een goed en robuust waterbeheer om bij dreigende wateroverlast zowel in het landelijk als stedelijk gebied water te kunnen bergen of water af te voeren.

Meer groen (zoals groene daken en minder tegels in de tuin) en vasthouden van water leidt tot vermindering van wateroverlast, tot verkoeling en kan hittestress tegen gaan.

Het CDA vindt dat het recreatief medegebruik moet worden benut en gestimuleerd. Dit wordt in overleg met de belangenverenigingen (sportvissers en recreatievaart) vastgelegd en uitgevoerd, zodat iedereen kan genieten van onze watergangen en plassen. Bij de uitvoering van de werken wordt met het recreatieve aspect nadrukkelijk rekening gehouden. Als burgers ook kunnen genieten van het water zal het draagvlak en het waterbewustzijn toenemen.

Daar waar mogelijk werkt het waterschap mee aan het op peil houden van de drinkwatervoorziening en het beschermen van de drinkwatervoorraad in de ondergrond. Om de economische en ecologische waarde van de gronden in west-nederland te behouden zullen we ons ook moeten inzetten om de verzilting tegen te gaan. Door klimaatontwikkeling, zeespiegelstijging en bodemdaling neemt dit toe. HDSR heeft in dit kader een bijzondere verantwoordelijkheid in het kader van de Klimaatbestendige Water Aanvoer(KWA) West-Nederland. Waarbij via het werkgebied van HDSR in extreem droge tijden West-Nederland van zoet water wordt voorzien, in de extreem droge zomer van 2018 heeft ons watersysteem 64 dagen ten dienste gestaan van de KWA.

De laatste jaren nemen de problemen als gevolg van bodemdaling verder toe. De oorzaken hiervan zijn winning van delfstoffen en de oxidatie van het veen. Door de nog onvoldoende bekende effecten van het winnen van delfstoffen o.a. op het waterbeheer(kwantiteit en kwaliteit) en de bodemdaling, is het CDA tegen het in gebruik nemen van nieuwe gaswinning in kleine velden.

Remmen bodemdaling

Bodemdaling door veenoxidatie is een proces wat al sinds 1100 bezig is en wordt versneld door drooglegging. Het westelijk deel van het werkgebied van HDSR bevat veel veenweidegebieden. Het CDA vindt dat het waterschap het voortouw moet nemen bij het verminderen van de bodemdaling, omdat het peilbeheer daarvoor heel belangrijk is. Omdat het een algemeen maatschappelijk probleem is en ook een bijdrage levert aan de reductie van CO₂-uitstoot, is het CDA van mening dat gemeenten, provincies en het rijk optimale randvoorwaarden moeten scheppen om de grondeigenaren instaat te stellen om de bodemdaling te verminderen. Onderwaterdrainage is inmiddels een bewezen techniek om de bodemdaling te remmen en de agrarische functie te faciliteren. Daar waar dit niet mogelijk is zouden ook natte teelten en natuur verkend kunnen worden.

Exoten

Als gevolg van import en gebruik in particuliere vijvers verstoren exoten steeds meer het ecosysteem in het oppervlaktewater. De water aan- en afvoer wordt belemmerd, de ecologische waterkwaliteit wordt aangetast en het recreatief gebruik van het oppervlaktewater wordt verstoord. Naast planten is ook het voorkomen van de Amerikaanse rivierkreeft een toenemend probleem aan het worden. Vroegtijdige signalering en

beoordeling van mogelijkheden van een bestrijdingsaanpak is nodig om de gevolgschade te voorkomen en de kosten te beperken.

Dit betekent concreet:

- Bij inrichting van stedelijk gebied dient aandacht te zijn voor tijdelijke opslag van water in de vorm van aanleg van waterpleinen maar ook verlaagde aanleg van de straat.
- Verdroging van natuurgebieden willen we tegengaan door het meer vasthouden van water en slim omgaan met stuwen in het gebied.
- Om hittestress tegen te gaan is meer ruimte voor water en groen in de stad nodig, wat als neveneffect ook de leefbaarheid bevordert en noodzakelijke berging van water mogelijk maakt.
- Het gebruik van groene daken, groene tuinen en mogelijkheden tot waterberging in woonomgevingen stimuleren. Actie steenbreek (tegels in de tuin vervangen door groen) voortzetten.
- Het stimuleren van recreatief medegebruik (wandelen, zwemmen, vissen, varen)
- Samen met grondeigenaren, gemeenten, provincies en het Rijk het probleem van bodemdaling aanpakken. Door kennis te bundelen, oplossingen te ontwikkelen en pilots uit te voeren.
- Gevolgschade door exoten te beperken door een vroegtijdige aanpak te ontwikkelen, te werken aan bewustwording van dit probleem bij het grote publiek en een verbod op import en handel van exoten o.a. via tuincentra.

5. Duurzaamheid

Het CDA is voor duurzaam waterbeheer. Waterschappen zetten zich actief in voor het behoud van grondstoffen en schoon water in een gezonde natuur met voldoende biodiversiteit. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd. Beheren en beheersen zijn niet voldoende. Om een betere samenleving achter te laten zijn inspanning, creativiteit en innovatie nodig.

Uitgangspunten daarbij zijn de begrippen People, Planet en Profit, een optimale balans tussen mens, aarde en het profijtbeginsel, maar ook de nadruk op de circulaire economie waarbij het behoud van grondstoffen de basis is.

Het CDA is van mening dat onze taken op het gebied van duurzaamheid vooral liggen in het kader van onze waterschapstaken. Bij alle werken van ons waterschap het toepassen van het beleid m.b.t. Duurzaam Grond-Weg-en Waterbouw. Voorzien in de eigen energiebehoefte door duurzame energie, het toepassen van warmte in onze zuiveringsprocessen en mogelijkheden van het onttrekken van warmte aan oppervlaktewater. Daarnaast draagt het bevorderen van biodiversiteit op onze eigendommen(dijken, kaden en rwzi's) bij een duurzame wereld. Een belangrijk gebied is het proces van het zuiveren van het afvalwater.

Het CDA zet door onderzoek en de toepassing van nieuwe technieken in op de terugwinning van grondstoffen. Bij de huidige wijze van zuiveren gaan belangrijke grondstoffen verloren. Stoffen als fosfaat, stikstof. Maar ook bio-plastics en cellulose (uit toiletpapier) kunnen worden teruggewonnen en hergebruikt als grondstof. We beschouwen afvalwater dus als een bron voor grondstoffen.

Inmiddels is de wetgeving zodanig aangepast dat het onder voorwaarden ook mogelijk is om bepaalde teruggewonnen stoffen, zoals bijvoorbeeld struviet, te hergebruiken. Het CDA vindt dat de rijksoverheid alle bepalingen in de regelgeving moet wegnemen die duurzaamheidsmaatregelen belemmeren.

De waterschappen leveren een belangrijke innovatieve bijdrage aan de energietransitie. Al meer dan 40 jaar gebruiken waterschappen zuiveringsslib voor het opwekken van energie door vergisting. Met deze ruime ervaring zijn verschillende zuiveringen uitgebouwd tot energiefabrieken. Steeds meer gecombineerde bio-parken, waarin verschillende organische stoffen en mest worden vergist, krijgen vorm. Vaak ook in combinatie met het terugwinnen van grondstoffen. Voor HDSR kunnen naar het oordeel van het CDA mogelijkheden worden verkend.

Het CDA zet in op gezuiverd en schoon water dat probleemloos kan worden gebruikt door agrarische bedrijven, industrie en voor recreatie. Door samenwerking met andere overheden, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven worden problemen gezamenlijk opgelost.

Uit onderzoek bij zorginstellingen, rioolwaterzuiveringen en het oppervlaktewater blijkt dat er resten van geneesmiddelen en andere natuur-vreemde stoffen in het watermilieu terecht komen die niet of slechts beperkt worden verwijderd of afgebroken. De RIVM heeft aangegeven dat het watermilieu hierdoor wordt beïnvloed of zelfs wordt verstoord. Hoewel het effect op lange termijn nog moeilijk is te voorspellen, vindt het CDA dat gezamenlijk met betrokken partijen (producenten, verstrekkers, gemeenten en waterschappen) moet worden gewerkt aan oplossingen. Naast aanpak aan de bron is het toevoegen van een aanvullende zuiveringstrap bij de rioolwaterzuiveringen op zich geen discussie, echter de vraag is wanneer. Door de STOWA, het kenniscentrum voor de waterschappen, is een rapport gemaakt waarin de 'hotspot' zuiveringen zijn vermeld. Dit is een eerste richtlijn op welke locaties zuiveringen moeten worden uitgebreid. Volgens het CDA moet HDSR zich daar de komende periode ook op oriënteren.

Doordat het gezuiverde water van de rioolwaterzuiveringen steeds schoner wordt en constanter is van kwaliteit, is het ook steeds beter geschikt als industriewater. Ook kan worden geconstateerd dat de industrie steeds meer water nodig heeft. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de koeling van grote datacentra. De rioolwaterzuiveringsinstallatie als (industrie)waterfabriek zou in de toekomst een belangrijke rol kunnen spelen.

Energie speelt ook een belangrijke rol bij het proces van het reinigen van afvalwater. Naast vergisting van Slib, onderzoekt HDSR of Thermische Energie uit Afvalwater(ThEA) , mogelijkheden biedt om in Utrecht woonwijken van energie te voorzien, waardoor de afhankelijkheid van aardgas vermindert. Ook mogelijkheden voor Thermische Energie uit Oppervlaktewater(ThEO) wordt onderzocht.

Dit betekent concreet:

- Het CDA vindt dat 'hinderende wet- en regelgeving' die duurzaamheid belemmeren moet worden aangepast.
- Het CDA vindt dat HDSR het ingezette duurzaamheidsbeleid moet voortzetten met focus op: Duurzaam GWW, Energie en Grondstoffen.
- Het CDA vindt dat het voor de afzet van grotere hoeveelheden teruggewonnen producten, afkomstig van meerdere Waterschappen, het de voorkeur verdient om samen te werken in een professionele afzet en kwaliteitsbewaking van het betreffende product. Voor de afzet van de producten zal een erkend kwaliteitssysteem en keurmerk moeten worden opgezet.
- Het CDA vindt dat HDSR kan deelnemen in samenwerkingsverbanden om duurzame energie te bevorderen. Naast energiebesparing op alle Waterschapseigendommen wordt de opwekking en levering van duurzame energie samen met anderen verder geoptimaliseerd.
- De mogelijkheden van Thermische Energie uit Afvalwater(ThEA) en Termische Energie uit Oppervlaktewater (ThEO) worden verkend.
- Dat Waterschappen 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen' is voor het CDA vanzelfsprekend.

6. Betaalbaarheid en organisatie

Het CDA wil dat er doelmatig en verantwoord met uw geld wordt omgegaan. Dat betekent dat we transparant willen zijn: wat geven we waaraan uit? Dat moet voor iedereen zichtbaar zijn. Bestaande taken moeten doelmatig en effectief worden uitgevoerd. Daarvoor worden tarieven niet verhoogd alleen de inflatie wordt gecompenseerd. Nieuwe opgaven moeten voortvarend worden opgepakt, zodat rekeningen niet worden doorgeschoven naar toekomstige generaties. Uitgangspunt daarbij is een geleidelijke tariefontwikkeling. Als de inkomsten niet toereikend zijn om alle plannen te betalen zullen ambities opnieuw moeten worden gewogen en bijgesteld of indien verantwoord getemporeerd worden uitgevoerd.

Het CDA is gebrand op een doelmatig, doeltreffend en rechtmatig handelend bestuur. Dit geldt uiteraard voor de gehele organisatie. Transparantie en verantwoording zijn daarbij leidende begrippen.

Waterschapsbelastingen

Het CDA hecht aan het eigen belastinggebied voor de waterschappen, dat maakt dat het functionele bestuur goed tot z'n rechts komt.

Het bestuur van de Unie van Waterschappen denkt na over de toekomst van het belastingstelsel voor de waterschappen. Het CDA staat achter de intentie om de belastingbeginselen dat de gebruiker en diegenen die de kosten veroorzaken betalen, beter toe te passen. Ook moet de aanpassing leiden tot een betere ondersteuning om uitdagingen als klimaatverandering, energietransitie en circulaire economie verder te brengen. Het CDA vindt dat er een goede balans tussen profijtbeginsel en het solidariteitsbeginsel moet blijven. Waterbeheer is voor het grootste deel een publieke taak waar het beginsel van solidariteit zwaar moet wegen. Op onderdelen kan het profijtbeginsel worden toegepast.

Dit betekent concreet:

- Bij investeringen durven waterschappen nieuwe waarden te ontwikkelen, bijvoorbeeld door een rioolwaterzuiveringstaak te zien als bron voor grondstoffen en energie (circulaire economie). Wij schuwen discussies over een verdienmodel voor waterschappen hierin niet. Daar waar dit door wet- en regelgevingen (bijvoorbeeld fiscaal) beperkt wordt, zoekt het CDA de landelijke overheid op om dit te veranderen.
- Om voldoende investeringen te kunnen blijven doen moet er constant gestreefd worden naar hogere efficiëntie en kostenbesparing. Het CDA vindt dat er zuinig met middelen moet worden omgegaan.
- Voor het CDA is een geleidelijke tariefontwikkeling uitgangspunt. Voor bestaande taken worden tarieven niet verhoogd, uitsluitend geïndexeerd (geïndexeerde 0-lijn). Nieuwe opgaven vragen aanvullende middelen. Als dat niet binnen de bestaande begroting kan worden opgevangen, gelden de beginselen beperkt en geleidelijk.
- Solidariteit staat hoog in het vaandel voor de watersysteem taken, voor de zuiveringstaak staat de kostenveroorzaker aan de lat.
- Het CDA is voorstander van een passend kwijtscheldingsbeleid.
- Vanuit de gedachte 'meer samenleving, andere overheid' werken we aan een efficiëntere organisatie, waarbij aansluiting met de samenleving centraal staat.
- Door de koppeling met andere projecten in de openbare ruimte, het zogenaamde 'werk met werk' te maken, draagt het waterschap bij aan de toename van de kwaliteit van de leefomgeving en mogelijk kostenreductie.
- Om het voorziene tekort aan technisch personeel het hoofd te bieden wil het CDA stevig inzetten op het aanbieden van opleidingen voor de watersector en een concurrerende CAO.

7. Onze kandidatenlijst CDA – HDSR 2019

1	Bernard de Jong	Woerden	m
2	Karin Sommer-de Vries	Utrechtse Heuvelrug (Amerongen)	v
3	Ko Droogers	Woerden (Kamerik)	m
4	Paul Bakker	Houten	m
5	Theo de Roos	Lopik	m
6	Franciscus Roorda	Utrecht	m
7	Helen Adriani-Wempe	Nieuwegein	v
8	Aad Verbij	IJsselstein	m
9	Leon van Arendonk	Zeist	m
10	Herbert van Petersen	Bunnik (Odijk)	m
11	Jan Vinkenburg	Montfoort (Linschoten)	m
12	Wim van der Spek	Wijk bij Duurstede	m
13	Ad de Regt	Oudewater	m
14	Klaas Overbeek	Stichtse Vecht (Maarssebroek)	m
15	Rino Jonkers	Houten	m
16	Ron Bunnik	IJsselstein	m
17	Henk van der Honing	Nieuwegein	m
18	Koos Kestra	Zeist	m
19	Wilbert van Wijk	Houten	m
20	Leen Vernie	Bunnik	m
21	André Tiggeloven	Montfoort	m
22	Arjan Muijs	De Bilt (Hollandsche Rading)	m
23	Frank van Kippersluis	IJsselstein	m
24	Gerard Migchels	Wijk bij Duurstede	m
25	Jan Baars	Oudewater (Papekop)	m
26	Renée Blom-Oosterhoff	Nieuwegein	v